

Vergicilik mesleğinde uzmanlaşma

Güneş Söğütlüoğlu

Ortak, Vergi Hizmetleri
Yönetim Kurulu Başkanı
Deloitte Türkiye

Meslek tercihleri sorulduğunda herkesin geçmişte hayalleri olmuştur. Peki ya vergi danışmanı olmak? Benim meslek konusundaki tercihlerim üniversite mezuniyetime yakın şekillenmeye başlamıştı. Tercihlerim vergicilik mesleğine giriş yapmak için son derece iyi bir zamana rastlamıştı. 1994 yılında mezun olduğumda doğru zamanda doğru yerde olmanın şansını iş hayatının başında yakaladığımı ve daha sonrasında da meslekte uzmanlaşmanın önemini zaman geçtikçe görecektim.

Türkiye'nin yakın geçmişinde vergi mesleğinin gelişiminde önemli dönüm noktalarının başında 1994 yılında işletmelerin kayıt düzeninde bir milat olan tek düzen muhasebe uygulamasına geçilmesi gelmektedir. Bu uygulamayla işletmeler muhasebe uygulamalarında; aynı temel kavramlardan hareket ederek, muhasebe ilkeleri çerçevesinde, tekdüzen hesap planı ve mali tabloları kullanmaya başlamışlardır.

Bunun hemen arkasından 1995 yılından başlayarak gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinin yeminli mali müşavirlerce tasdikine ilişkin uygulama hayata geçirildi. Yeminli mali müşavirlerin yapacağı beyanname tasdikinin amacı, ödenmesi gereken gelir ya da kurumlar vergisinin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamaktır. Bu nedenle, yeminli mali müşavir, gerçek durumu tespit etmek için her türlü belgelerden yararlanmak ve her türlü inceleme tekniklerini kullanmak zorundalardır.

Dolayısıyla 1994 – 1995 yılları önemli bir dönemeçti. Bu yıllara kadar tek düzen bir muhasebe uygulaması yoktu ve Tam Tasdik öncesinde meslekte “revizyon” adı verilen hizmetler mükelleflere hizmet sağlayıcılar tarafından sunulmakta idi. Getirilen bu yeniliklerle beraber muhasebe ve vergi mesleğine yeni bir disiplin ve kural bütünü hakim olmaya başlamıştı. Hizmet firmaları büyümeye ve büyüdükçe kaliteye artan bir eğilimle iyi çalışanları bulmaya, onları yetiştirmeye ve müşterilerine fark yaratan hizmetler sunmaya odaklanırlar hale geldiler.

Bugün “4 Büyükler” olarak adlandırılan Denetim, Vergi ve Danışmanlık alanındaki

en büyük hizmet firmaları üniversite yıllarımda “Büyük 8”, mezun olduğumda ise “Büyük 6” olarak tanımlanıyordular. O yıllarda bugün gibi hem bu büyük şirketler hem de küçük ve orta büyüklükte birçok firma Türkiye’de hizmet sağlıyordu. Ancak farkı bugün ile kıyaslandığında 1994 yılının “büyüklük” rakamları hem faaliyet sonuçları hem de istihdam edilen çalışan sayıları açısından göreceli olarak küçüktü.

Durum böyle olunca da Vergi bölümünde mesleğe başlayan bizler her şeyi öğrenmeye çalışan, üretimden hizmete, banka finanstana sigortaya kadar her türlü sektöre; gelir vergisinden, kurumlar vergisine, damga vergisinden katma değer vergisinin her türlü ayrıntısına, gümrük mevzuatından sosyal sigorta mevzuatına, Vergi Usul Kanununa kadar geniş bir alanda hızla ilerlemeye başladık.

Üstatlarımızın yanında yetişiyorduk. Özel sektörden yetişen çok değerli üstatlarımız haricinde aslında maliye kökenli olanlar mesleğe genel olarak hakim durumdaydılar. Bizleri de benzer bir yaklaşım ve gelenekle yetiştiriyorlardı. Eski Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri, Maliye Müfettişleri ve Vergi Denetmenleri. 2011 yılında vergi denetim birimlerinin tek unvan altında birleştirilmesi ile tüm bu birimler “vergi müfettişi” unvanıyla Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı çatısında birleştirildi. Maliye’de dört inceleme birimini birleştiren bu kararlar aralarındaki kimin en “üstat” olduğu tartışması da son buldu. Vergi Denetim Kurulu çatısı altında, 1879 yılında kurulan Maliye Müfettişliği, 1936’da kurulan Gelirler Kontrolörlüğü ve 1945’ten beri hizmet veren Hesap Uzmanlığı, Vergi Denetmenleri ile birleşmiş oldu. Kanaatimce meslekte bu değişim de önemli bir dönüm noktasıydı. Geçmişten yakın zamana kadar mesleğin gelişiminde çok önemli rol oynayan bu kurumlar ve yetiştirdikleri değerli insanlardan payımızı alarak ilerlemeye devam ediyoruz. Sayelerinde her şeyi öğrenmeye her şeyi bilmeye çalıştık ve çok da faydasını gördük.

Gelecekte özellikli konularda oluşan uzmanlıklar büyüyen hizmet firmaları ile beraber derinliği artan şekilde devam edecek, bunları yeni oluşan uzmanlıklar takip edecektir.

Öte yandan ekonominin büyüklükleri, ticaret, hizmet ve üretimin karmaşıklığı arttıkça; bunun yanında özellikli 2004 yılında Türkiye’ye artan yabancı yatırımcıların ilgisi ile beraber her şeyi bilmeye çalışanlardan çok, belli bir alanda uzmanlaşan profesyonellere doğru evirildik. Artık; şirket satın almaları ve birleşmeleri konusunda uzman, uluslararası vergide uzman, yabancıların vergilendirilmesinde uzman, muhasebede uzman, dolaylı vergilerde uzman, gümrük alanında, transfer fiyatlandırmasında uzman, vergi uyumsuzluklarında uzman, tam tasdik uygulamalarında ve/veya belirli sektörlerde uzmanlar olma zamanı gelmişti.

Sadece özel sektördeki hizmet sağlayıcıların yapısı değil aynı zamanda Hazine ve Maliye Bakanlığı’na bağlı Vergi Denetim Kurulu bünyesinde de uzmanlaşmanın olumlu etkilerini yaratmak adına “Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar”, “Organize Vergi Kaçakçılığı İle Mücadele”, “Büyük Ölçekli Mükellefler”, “Küçük Ölçekli Mükellefler” Grup Başkanlıkları oluşturuldu.

Geçmişte genele ve her şeye hakim olmaya çabalarırken müşterilerin beklentileri doğrultusunda uzmanlığa doğru keskinleşen meslek, gelecekte de teknolojinin etkisiyle hızla kabuk değiştirmektedir. Nitekim Maliye İdaresi de incelenecek mükelleflerin seçiminde ve mükelleflere ilişkin vergi denetim süreçlerinde, teknolojinin getirdiği yeniliklerden yararlanmaktadır.

Maliye’de olduğu gibi özel sektörde de teknolojinin sağladığı kolaylıklar ve müşteri ihtiyaçları doğrultusunda daha çok ve çeşitli işlerde çalıştıkça uzmanlaştık, daha çok uzmanlaştıkça da daha çok ve çeşitli işler başardık. Çalıştığımız projeler ve uzmanlığımız gittikçe birbirini daha çok destekler hale geldi. Uzmanlık hem

verimlilik hem de kalite anlamında, hem müşteriler hem de hizmet sağlayıcılar açısından son derece iyi sonuçlar verdi. Katma değeri yüksek, fark yaratan hizmetler uzmanlaşmanın getirdiği sonuçlar oldu. Gelecekte de özellikli konularda oluşan uzmanlıklar büyüyen hizmet firmaları ile beraber derinliği artan bir şekilde devam edecek, bunları yeni oluşan uzmanlıklar takip edecektir.

Muhakkak ki teknoloji bu süreçte bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da artan hızla etki edecektir. Nasıl ki geçmişte kullandığımız basılı mevzuat ve yorum serileri, facit hesap makinaları, fiziki kütüphaneler, kırmızı ayrıcalıklı kalın ciltli kitaplar, her zaman tam tutması garanti olmayan elle tutulan kalamoz defterler, faks makinaları, daktilolar, üzerlerinde şifreli kilitleriyle ağır denetim çantaları, A3 çalışma kağıtları, kırmızı kalemler ve cetvellerin tamamı bazen direnerek bazen tam teslim bir şekilde bir avuç içi bilgisayar ve yazılımla kendilerini teslim ettilerse Vergicilik mesleği de değişen ihtiyaçlara, artan derinliğe karşılık verebilmek için teknolojik yenilikler, iletişim olanakları, bilgiye ve veriye erişim kolaylığı ile beraber her geçen gün kendini yenileyecektir.

